

Zending.

Wanneer men een blik in vogelvlucht slaat op den arbeid der zending in de residentie Manado, dan zal waardeering van het door haar tot stand gebrachte werk daarvan het te rechtvaardigen gevolg zyn, welke waardeering niet zal wyken, integendeel zal aangroeien, wanneer men een diepere studie maakt van de geschiedenis en de omstandigheden, waaronder haar werk plaats vond.

De vraag is daarom niet te onpas, waarom zoo dikwyls een minder gunstig oordeel, ook van de zyde van het Bestuur op het "dryven" van de zending, zooals men gaarne zegt, wordt gevormd. Anderzyds meent men van zendingszyde dikwyls tegenwerking of afzydigheid van belangstelling by de vertegenwoordigers van het Bestuur te moeten constateeren.

De diepere oorzaak van een en ander moet m.i. niet gezocht worden in een werkelijken tegenzin tot samenwerking, doch in het verschil van uitgangspunt, dat zending en bestuur voor hun arbeid moeten kiezen, en houdt verband met de algemeen menschelyke eigenschap om de eigen zaak in de eerste plaats op den voorgrond te brengen.

De Westerling staat bovendien niet op dat standpunt, dat een Oostersche Wyze eens innam, die alle godsdienstige richtingen als voor een ieder geschikte wegen om tot God te komen, beschouwde en beurtelings het Boedhisme, den Islam en het Brahmanisme aanhing om tot de kennis of de overtuiging te komen, welke weg voor

hem

hem de beste was, of liever nog om van alle richtingen datgeen te leeren, wat hem in zyn streven naar hooger van dienst kon zyn.

Integendeel, juist de Westerling, die zich tot taak heeft gesteld zyn geloof tot hen te brengen, die daaraan naar zyne meening behoefte hebben, geeft slechts acht op den weg, welken zyn geloof hem aanwyst, wenscht in ieder geval met alle kracht, die in hem is, dien bepaalden weg als de eenig juiste aan te prijzen. Wanneer dan daarby overwogen wordt, dat als er iemand naar vreemde streken trekt uit roeping, het zeker de zending moet zyn, die voor een eenvoudig bestaan jaren en jaren, laat ons zeggen zyn leven "geeft" aan de zaak, die hem heilig is, dan zal het duidelyk zyn, dat een zekere eenzydigheid in de uitvoering van zyn werk moet ontstaan, die hem in botsing kan brengen met hen, die eveneens een taak in het belang van het welzyn - zy het op ^ander gebied - hebben te vervullen, n.l. met den bestuursambtenaar. Vandaar dat in een gewest als Manado niet alleen jegens de bevolking in het algemeen, doch evenzeer in zyne houding jegens het streven en den arbeid van de zending een zekere mate van tact vereischt wordt om klippen, welke in de samenvloeiing der beide stroomen (zendings- en bestuursarbeid) opryzen, te omzeilen.

Het is hier niet de plaats in den breede

breede te omschryven, hoe zelfs in Poso, waar het zendingswerk onder de supérieure leiding van een Dr. A. C. Kruyt wordt verricht, in vroeger jaren ten verwydering tusschen zending en bestuur ontstond, welke zelfs een onderzoek van hooger hand noodig maakte.

Zoo is het te verklaren en zeker te betreuren, dat vooraanstaande zendingsmannen, zooals zy zeggen door de ervaring geleerd, een afwachtende houding jegens ieder en nieuwen bestuursman aannemen. Daarin ligt element van wantrouwen opgesloten, dat een mooi samenwerken, hetwelk immers, op wederzyds vertrouwen moet berusten, ook voor de toekomst belemmert. Hier geldt het woord van een Amerikaansch Dichter filosoof, dat men moet kunnen vergeten en een streep moet kunnen trekken onder hetgeen gebeurd is. Daaraan valt niet meer te veranderen. Men kan alleen voor het komende voor zich zelf instaan en wanneer dat van beide zyden wordt behartigd, dan moeten zending en bestuur juist in onderling waardeeren van elkanders werk, in steede van afwyzend naast elkander arbeiden een correlatieve kracht gevoelen, die beider werk ten goede zal komen.